

ת"פ 15258/04/16 - אורי כהן נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 15258-04-16 מדינת ישראל נ' כהן

בפני כבוד השופט זיו אריאלי
מבקש (הנאשם)
נגד
משיבה (המאשימה)
אורי כהן
מדינת ישראל

החלטה

בפני בקשה לעיון בחומר חקירה, לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי.

כתב האישום וטענות הצדדים:

1. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות תקיפה הגורמת חבלה של ממש, איומים וגניבה. על פי הנטען בכתב האישום, העבירות המיוחסות למבקש בוצעו נגד המתלוננת, שכנה של אחות המבקש. בין המבקש לבין האחיות קיים סכסוך. בכתב האישום נטען כי בבוקר יום 22.4.15 הוציא המתלונן צו למניעת הטרדה מאיימת נגד המבקש וכן כנגד בעלה של אחותו.

באותו יום, בשעות הצהריים, הבחין המבקש במתלונן כשהוא נוסע במונית. המבקש חסם את נתיב נסיעת המונית, ניגש למקום מושבו של המתלונן, ואיים על המתלונן כי אם לא יבטל את הצו - ימות. בהמשך החל להכות את המתלונן, סטר לו בפניו והלם בו באגרופים. המבקש ניסה לגרור את המתלונן אל מחוץ לרכב, תוך שהוא בועט במתלונן וגורם לקרע בחולצתו. המבקש שלף בכוח שני מכשירי טלפון שהיו תפוסים במותן מכנסיו של המתלונן, ונטל אותם עמו.

2. בישיבה מיום 31.1.17 ניתנה תשובת המבקש לכתב האישום. לאור כפירתו של המבקש בכתב האישום, נקבע התיק לשמיעת ראיות לימים 12.6.17 ו- 18.6.17.

3. ביום 14.2.17 הגיש המבקש בקשה לעיון בחומר החקירה, במסגרתה עתר להעביר לעיונו את גיליון הרישום הפלילי של המתלונן. בבקשה נטען כי המבקש קשר את עצמו לאירוע כבר במהלך חקירותיו

עמוד 1

במשטרה, אולם ציין בחקירתו כי קדמו לאירוע התגרויות מהמתלונן. עוד ציין המבקש בחקירתו כי המתלונן הוא תובע סדרתי. בנוסף, נטען כי במהלך עימות בין המבקש לבין המתלונן, טען המבקש כי עבר התעללות מינית מצד המתלונן, בעת שהיה קטין. בעקבות טענות אלו אף הגיש תלונה נגד המתלונן (אם כי, לטענתו, תלונתו נסגרה מחמת התיישנות).

4. לטענת המבקש, המידע המבוקש רלבנטי לשם בחינת מהימנות המתלונן. ככל שילה ביסוס לטענות המבקש בדבר הפגיעה המינית ורצון המתלונן להרתיע את המבקש מלהזהיר אחרים בדבר מסוכנותו של המתלונן - יהיה בכך כדי להשליך על מהימנותם של השניים. כך, לטענת המבקש, גם אם יתברר כי יש בסיס לטענת המבקש כי המתלונן ניסה לפגוע מינית בקטינים אחרים והיה מעורב בתלונות הדדיות עם שכנים אחרים.

5. המשיבה מתנגדת לבקשה. לטענתה המבקש מודה במיוחס לו ואף מסביר כיצד תקף את המתלונן. משכך, הרי ששאלת מהימנות המבקש/המתלונן - אינה רלבנטית. טענות המבקש אינן מלמדות כי לעברו הפלילי של המתלונן יש רלבנטיות וזיקה לאירועים מושא כתב האישום. ב"כ המשיבה הפנתה לבש"פ 1408/14 בעניין **פלוני**, שם נקבע כי תיקים סגורים אינם בבחינת חומר חקירה, וזאת אף אם המידע עשוי להיות רלבנטי להגנה.

דין והכרעה:

6. זכות העיון בחומרי חקירה הוכרה כזכות מרכזית בהליך פלילי. בית המשפט חזר ופסק כי אין לפרש מונח זה באופן דווקני. עם זאת, אין משמעות הדבר כי יש לאפשר את הרחבת זכות העיון בחומר חקירה גם לחומרים שהרלבנטיות שלהם היא רחוקה ושולית. כפי שנקבע לא אחת, תכליתה של זכות העיון בחומר החקירה היא לאפשר לנאשם הזדמנות נאותה להכין את הגנתו ולממש את זכותו להליך הוגן.

7. הפרשנות המרחיבה למונח "חומר חקירה" יושמה בפסיקת בתי המשפט השונים, באופן שחומר הקשור - במישרין או בעקיפין - לאשמה, ונוגע ליריעה העובדתית הנפרסת בכתב האישום, יהווה 'חומר חקירה'. היישום המרחיב לפרשנות המונח "חומר חקירה" הביאה את בתי המשפט שוב ושוב לכלול תחת מונח זה גם מקרים שבהם הרלוונטיות של החומר שבמחלוקת להגנתו של הנאשם, אינה מובהקת, או כאשר החומר המבוקש אינו קשור במישרין לאישומים המיוחסים לאותו נאשם (ר' למשל בש"פ 8406/12 **פלוני נ' מדינת ישראל** (3.12.2012); בג"ץ 9264/04 **מדינת ישראל נ' בית משפט השלום בירושלים**, פ"ד ס(1) 360 (2005)).

8. עם זאת, הגדרה רחבה מדי למונח "חומר חקירה", אינה רצויה. כך למשל, נקבע כי אין לכלול בחומר החקירה ראיות בעלות רלוונטיות רחוקה ושולית, בהקשר לכתב האישום, ואין להתיר "מסעות דיג" ספקולטיביים אחר חומר ראיות (ר' למשל בש"פ 1993/14 **יוסף נ' מדינת ישראל** (23.4.2014);

בש"פ 4508/15 סבג נ' **מדינת ישראל** (9.7.2015).

9. לפיכך, נקבע כי על נאשם להצביע על קיומו של "יסוד של ממש" לטענתו, כי החומר המבוקש יתרום להגנתו. תקווה ספקולטיבית אינה עומדת אחר דרישת ה"יסוד של ממש" (בש"פ 7585/14 **שטרומ נ' מדינת ישראל** (18.11.2014); בש"פ 8397/12 **חטיב נ' מדינת ישראל** (28.11.2012)). בהקשר זה יש לזכור, כי העברת חומרים לעיון נאשם לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי - פוגעת לא פעם באינטרסים או בזכויות של צדדים שלישיים. על פי רוב, הזכות הראשונה הנפגעת במצבים מסוג זה היא הזכות לפרטיות. לפיכך נקבע, כי במקרים בהם החומרים המבוקשים אינם מצויים בליבת האישום ואינם נוגעים לו ישירות, הרי שעל בית המשפט לערוך איזון בין זכויותיו של הנאשם להליך הוגן לבין זכויותיהם של הצדדים השלישיים. וככל שהזיקה בין החומר המבוקש לבין צורכי הגנתו של הנאשם, רחוקה יותר, כך יגבר המשקל הניתן לשיקולים נוגדים אחרים (בש"פ 8500/14 **פאהום נ' מדינת ישראל** (28.12.2014); בש"פ 5320/13 **מולקנדוב נ' מדינת ישראל** (18.8.2013); בש"פ 8252/13 **מדינת ישראל נ' שינר** (23.1.2014)).

10. אשר לזכות לעיון בתיקי חקירה בעניינם של עדים - לא ניתן לקבוע באופן גורף כי אין מקום להעביר לנאשם תיק חקירה בעניינו של עד המעיד נגדו (ר' למשל בש"פ 3099/08 **אברהמי נ' מדינת ישראל**, (23.2.3009)).

עם זאת, כפי שנקבע למשל בבג"צ 233/85 **אל הוזייל נ' משטרת ישראל** (פ"ד לט(4) 129) - "מרחב התמרון" בענין זה מוגבל, לאור תחולת הכלל בדבר "סופיות תשובותיו של עד ביחס לעניינים צדדיים". מטבע הדברים, לא ניתן יהיה לקיים "משפט" נוסף בעניין אותם אירועים, אשר אינם חלק מהאירוע עליו נותן המבקש את הדין.

11. מקום בו מדובר בתיקים **סגורים** (דהיינו תיקים אשר נסגרו בנימוק של העדר ראיות מספיקות, העדר אינטרס לציבור, או תיקים שההליכים בהם עוכבו) - הרי שמסירת מידע בנוגע לתיקים אלה מוסדרת בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, תשמ"א-1981. סעיף 11א' לחוק זה קובע כי מידע אודות תיקים סגורים יימסר רק **לגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק**. בית המשפט והנאשם בהליך פלילי אינם נמנים על הגופים המפורטים בתוספת השלישית.

משכך, הרי שמתבקשת לכאורה המסקנה כי סעיף 74 לחוק בתי המשפט אינו חוסה על בקשות לעיון בתיקים סגורים. ראה בהקשר זה עמדת כב' השופטת ברילנר בבש"פ 5881/06 **בניזרי נ' מדינת ישראל**; ור' גם עמדת כב' השופט סולברג בבש"פ 1408/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, 14.4.2014) [לעומת זאת, ראו עמדתו השונה של כב' השופט עמית בבש"פ 5535/13 **שמישילשווילי נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, 15.8.2013), וכן עמדת כב' השופט מלצר בבש"פ 3099/08 **אברהמי נ' מדינת ישראל**, (23.3.2009)].

12. עמדות שונות אלו הוכרעו, במידה רבה, בבש"פ 8815/15 סעד נ' **מדינת ישראל** (10.5.2016), שם נקבע - בהרכב של שלושה שופטים - כי ככלל, מסורה לבית המשפט הסמכות לדון בבקשה לעיון בחומר חקירה (לפי סעיף 74 לחסד"פ) גם ביחס לחומר אשר מוטל עליו חיסיון, ואולם על בית המשפט לעשות שימוש בסמכות זו בזהירות ובאופן מדוד. נקבע, כי דרך המלך אינה בבקשה לעיון בחומר חקירה, אלא בדרך של הגשת בקשה לפי סעיף 108 לחסד"פ, והדברים נכונים ביתר שאת מקום בו חשיפת החומר האמור תפגע בזכויות צדדים שלישיים.

13. שקלול נתונים אלו, בייחוד לאחר שעיינתי בגיליון הרישום הפלילי בעניינו של המתלונן, הביאני לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. דעתי היא, בייחוד לאור החלטת בית המשפט העליון בעניין **סעד** הנ"ל, כי לבית המשפט אמנם מסורה סמכות לדון בבקשה שעניינה עיון בתיקים סגורים, אולם יש לעשות שימוש זהיר בסמכות זו, ולהשאירה למקרים מיוחדים ומתאימים. עניינה של בקשה זו אינו נכלל, לדעתי, במסגרת אותם מקרים מיוחדים.

14. הרלבנטיות של הרישום הפלילי בעניינו של המתלונן [וככל שקיימים כאלה - גם התיקים הסגורים בהם מעוניין המבקש לעיין] - הינה רחוקה יחסית, ושולית. אף לו הייתי נוקט בפרשנות מרחיבה ביותר של המונח "חומר חקירה", סבורני כי לא ניתן למצוא רלבנטיות בין עבירות מין שביצע (לטענת המבקש!) המתלונן בקטינים או חקירות בדבר תלונות כאמור, לבין האישום עליו נותן המבקש את הדין. יודגש כי אף המבקש עצמו לא קשר בחקירותיו במשטרה בין אירוע האלימות נגד המתלונן (אירוע אותו הוא אינו מכחיש) לבין הטענה אותה הוא מעלה כיום, כי המתלונן פגע בו מינית.

15. אין במסקנתי זו, כמובן, כדי לסתום את הגולל על האפשרות הנתונה למבקש לפנות לקבלת המסמכים והתיקים המבוקשים במסגרת הליך אחר (קרי: במסגרת סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי).

16. **סוף דבר, הבקשה נדחית.**

תיק החקירה יוחזר למבקשת.

ניתנה היום, כ"א אדר תשע"ז, 19 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.